

Antibacteriëleverbanden lijken effectief in de behandeling van diabetische voet

Klinische vraag: Welke oppervlakkige antibacteriële producten zijn werkzaam bij diabetische voet om infecties te behandelen enerzijds en te voorkomen anderzijds? + Bert Avau^{1,2}, Trudy Bekkering¹, Patrik Vankrunkelsven¹

Context

Diabetespatiënten lopen een hoog risico op het ontwikkelen van diabetische voet, een aandoening waarbij er op de voet wonden ontstaan als gevolg van afwijkingen in het bloedvaten- en zenuwstelsel. Wanneer deze ontsteken kan dit bij een gebrekkige behandeling in het ergste geval leiden tot amputaties.

Deze studie onderzocht of lokaal aangebrachte antibacteriële producten werkzaam zijn in de behandeling van diabetische voet. Een heel scala aan producten kwam in aanmerking voor dit literatuuroverzicht, waaronder antimicrobiëleverbanden (met zilver, jodium of honing), antimicrobiële zalven, crèmes en oplossingen (met onder meer chloramine, zink hyaluronzuur, retinolzuur, een superoxide oplossing of jodiumhoudende oplossingen) en lokale antibiotica. De auteurs specificeerden vooraf 4 vergelijkingen: antimicrobiëleverbanden vergeleken met normaleverbanden, antimicrobiëlebehandelingen vergeleken met niet-antimicrobiëlebehandelingen, antimicrobiëlebehandelingen onderling vergeleken en als laatste lokale antibiotica vergeleken met systemische antibiotica.

De uitkomsten die de auteurs bestudeerden waren het helen van wonden, de incidentie van infecties, het helen van infecties en ongewenste effecten.

Samenvatting resultaten

Dit literatuuroverzicht bundelde de resultaten van 22 studies, met in het totaal 2310 deelnemers. Vijf van deze studies (945 deelnemers) vergeleken antimicrobiële met niet-antimicrobiëleverbanden. Bij gebruik van antimicrobieel verband leken er meer wonden te helen dan bij het gebruik van standaard verband (standaard: 425 per 1000 vs antimicrobieel: 544 per 1000, 95%BI 476 tot 616). In 2 studies (173 deelnemers) werd ook het aantal infecties gerapporteerd, maar dit leek niet te verschillen tussen behandelingen (standaard: 183 per 1000 vs antimicrobieel: 62 per 1000, 95%BI 7 tot 567). Het helen van infecties werd in geen enkele studie gerapporteerd, terwijl de incidentie van ongewenste effecten in 1 studie (134 deelnemers) werd bestudeerd. Hier leek ook geen verschil in te zijn (standaard: 388 per 1000 vs antimicrobieel: 241 per 1000, 95%BI 241 tot 574).

De studies die antimicrobiëlebehandelingen onderling of met niet-antimicrobiëlebehandelingen vergeleken waren erg divers en van beperkte kwaliteit, waardoor geen betrouwbare conclusies konden worden getrokken.

Ten slotte waren er 4 studies (937 deelnemers) die het gebruik van lokale en systemische antibiotica met elkaar vergeleken bij diabetische voet infecties. Er leek geen verschil te zijn in zowel de heling van de infectie (systemisch: 333 per 1000 vs lokaal: 503 per 1000, 95%BI 303 tot 830) als de incidentie van ongewenste effecten (systemisch: 450 per 1000 vs lokaal: 409 per 1000, 95%BI 351 tot 477). Wondheling en incidentie van infecties werden in deze studies niet onderzocht.

Opmerking

Ons vertrouwen in de uitkomsten van deze studies is matig (ongewenste effecten bij lokale antibiotica), laag (wondheling bij antimicrobiële kompressen) tot zeer laag (heling van infectie bij lokale antibiotica, incidentie van infectie en ongewenste effecten bij antimicrobiële kompressen). De belangrijkste redenen voor een vermindering van ons vertrouwen zijn een risico op vertekening (bias) en niet-precieze resultaten.

Conclusie

Antimicrobiëleverbanden kunnen de wondheling bij diabetische voet verbeteren en lijken geen toename in ongewenste effecten te veroorzaken. Over antimicrobiële zalven, crèmes en oplossingen kunnen geen betrouwbare uitspraken gedaan worden. Lokale antibiotica lijken evenwaardig te zijn aan systemische antibiotica wat betreft de heling van de infectie en de incidentie van ongewenste effecten.

Implicaties voor de praktijk

Op basis van het beschikbare bewijsmateriaal kan het gebruik van antimicrobiëleverbanden bij diabetische voet aanbevolen worden. Lokale antibiotica zouden een alternatief kunnen zijn voor systemische antibiotica bij de behandeling van een geïnfecteerde diabetische voet. +

1. Belgisch Centrum voor Evidence-Based Medicine (Cebam)
2. Centrum voor Evidence-Based Practice van Rode Kruis Vlaanderen (CEBaP)

Referentie : Dumville JC, Lipsky BA, Hoey C, Cruciani M, Fison M, Xia J. Topical antimicrobial agents for treating foot ulcers in people with diabetes. Cochrane Database Syst Rev. 2017 Jun 14;6:CD011038.

* Betrouwbaarheidsinterval
Raadpleeg de volledige tekst van deze Cochrane review via de Cebam Digital Library for Health
(www.cebam.be/nl/cdlh or www.cebam.be/fr/cdlh)

Weetje

Vitamine B3 supplementen is niet werkzaam ter preventie van cardiovasculaire events. In 23 studies werd aangetoond dat het nemen van Vitamine B3 supplementen geen invloed heeft op mortaliteit of incidentie van cardiovasculaire events, maar daarentegen wel voor therapiestop lijkt te zorgen door de nevenwerkingen.

(Schandelmaier et al., Cochrane Database of Systematic Reviews, Jun 2017)

